

LEIRIOHJEKOOSTE

Pääopettajamme leiri on perinteisesti harjoitteluvuotemme päätapahtuma. Meidän omat leirimme ovat suhteellisen rentoja tilaisuuksia lajiimme kuuluvien seremonioiden ulkopuolella, mutta Takada-sensein leireillä noudatetaan budoetikettiä varsin tarkasti. Näin ollen uusille harjoittelijoille (ja vanhemmillekin kertaukseksi) lienee syytä antaa joitakin käytösohjeita evääksi tähän juhlalliseen tapahtumaan.

HARJOITUKSEN ALOITUS

1. **Harjoitusasun** tulee olla siisti: puhdas, ehjä ja silitetty. Hakamaa ei saa unohtaa.
2. **Ei myöhästymisiä.** Rivistöjen on oltava valmiina odottamassa, kun Sensei astuu saliin.
3. Sensei kävelee ovelta suoraan Shinzenin alla olevalle omalle paikalleen. Kävelyreitit varrelle osuvat harjoittelijat tekevät tilaa rivistössä kääntyen toisiaan kohti (eli heidän selkäänsä eivät ole käännettynä Senseille tämän lähestyessä) - kevyt kumarrus Sensein ohittaessa. Muut seisovat rivissä perusasennossa, kasvot Shinzen-seinää kohti.
4. **Rivimuodostus** aloitetaan rivin oikeassa päässä olevan vanhimman harjoittelijan mukaan, ei siitä kohdasta, mihin nopein järjestäytyjä ehtii itsensä sijoittaa.
5. Jos rivi on lyhyt (kuten jossain erikoisharjoituksissa), rivi asettuu symmetrisesti Sensein eteen. Nuorin harjoittelija sijoittautuu rivistön alapäähän yhtä pitkälle Sensein paikkaan nähden kuin vanhin harjoittelija on yläpäässä, muut tasaisesti heidän väliinsä.
6. Aamu- ja iltapäivän ensimmäisen harjoituksen aluksi Sensei vetää **lämmittelyn**, jonka ajaksi miekat pannaan oman harjoittelupaikan taakse sopivan matkan (n. 1 m) päähän, jotta niiden päälle ei astuta. Miekkoja ei siis juokseteta seinän vierustalle.
7. Harjoittelijat aloittavat **kumarruksensa** aavistuksen ennen Senseitä, ja lopettavat sen Sensein jälkeen.
8. Jos harjoittelija jostain syystä kuitenkin **myöhästyy** harjoituksen aloituksesta, odotetaan että muut saavat alkuseremoniat suoritettua (ei siis pidä rynnätä kesken kumarrusten mukaan riviin). Sitten miekkakumarrukset suoritetaan seinustalla ja siirrytään vähin äänin harjoittelijoiden joukkoon paikkaan, jossa muiden harjoittelua ei häiritä. Sensei ei luultavasti ole huomaavinaan koko episodina.

HARJOITTELU

1. **Harjoitus aloitetaan** shodenilla (tai muulla sarjalla riippuen harjoituksen ohjelmasta), joko yhdellä tai kahdella toistolla Sensein ohjeiden mukaan. Tavallisesti Sensei määrää jonkun vanhemman harjoittelijan toimimaan esiharjoittelijana (motodachi) - tai hän saattaa poikkeuksellisesti johtaa harjoitusta itse. Tällöin kaikki harjoittelijat katsovat motodachin suuntaan ja pitävät saman rytmien tekemisessään.
2. Jos harjoittelijoita on paljon, **ryhmä jaetaan** joko danit ja kyu erikseen tai jako tehdään ensimmäisen ja toisen kyu-tason välistä.
3. Kun harjoituksen alussa asetutte **harjoittelupaikallenne**, katsokaa tarkkaan, miten sen valitsette. Rivistöissä olijat asettuvat periaatteessa tasaisin välein toisiinsa nähden, mutta myös muiden ympärilläolijoiden sijainti tulee huomaamattomasti tarkistaa. Varsinkin eturivissä olijoiden kohdalla sopivan paikan valinta on tärkeää, koska takana saattaa olla kolme muuta riviä, joissa kaikkien pitäisi pystyä asettautumaan siten, ettei kukaan ole suoraan edessä, mutta samalla mahtuu itse esteettömästi harjoittelemaan.
4. Kun oikea paikka kerran on löytynyt, siinä tulee myös **pysytellä**. Suuren ryhmän harjoittellessa yhtä aikaa ei pidä lähteä 'seilailemaan' salissa, koska jokaisen harjoittelijan liikkuminen vaikuttaa heti moneen lähistöllä olevaan harjoittelijaan ja lopulta koko ryhmään. Kuitenkin on koko ajan oltava tietoinen ympäristöstään. Jos

turvallisuuden vuoksi (esim. siitä syystä, että joku muu on siirtynyt paikaltaan) on pakko hieman vaihtaa harjoituspaikkaa, on tarkistettava, ettei asetu kenenkään miekan ulottuville tai häiritse toisen harjoittelua. Myöskään suoraan kenenkään eteen ei pidä asettua, vaikka tämä toinen olisi kauempanakin. Salilla saattaa tietysti olla sellainen tungos, että esim. ensimmäisessä ja viimeisessä harjoittelijarivistössä olevien näyttäisi olevan pakko asettua samalle linjalle. Takarivissä olijojen pitäisi tällöinkin yrittää asettua edes hiukan sivuun suorasta linjasta, ettei tarvitse tehdä kiritsukea suoraan kohti kanssaharjoittelijan selkää.

5. Jos **Sensei opastaa** harjoittelijaa jonkin tekniikan tekemisessä, hänen ohjeitaan on kuunneltava seizassa. Vieressä olevat harjoittelijat voivat myös pysähtyä kuuntelemaan, mutta silloin on käännäyttävä kohti opettajaa ja istuttava seizassa.
6. Kun Sensei haluaa vaihtaa harjoittelijaryhmää, hän kommentaa "**kōtai**", jolloin harjoittelijat siirtyvät ripeästi seinustalle ja odotteleva ryhmä vastaavasti harjoittelemaan.
7. **Seinustalla** istutaan joko seizassa tai räätilinasenossa (miehellään jalkaterät hakaman alla peitossa - ainakaan jalkapohjat eivät saisi osoittaa kohti Senseitä). Muut asennot eivät ole mahdollisia. Jos on polviuongelmia, seinustalla voi myös seisoa. **Keskustelu** ei ole sallittua, ei myöskään **muistiinpanojen** teko harjoitusjakson aikana (muistiinpanot **tauoilla** sen sijaan ovat suositeltavia).
8. **Valokuvaus ja videointi** harjoituksissa on kielletty.

TAUKO

1. Jos tauko on lyhyt juomatauko, Sensei saattaa jäädä saliin omalle paikalleen puuhailemaan. Silloin ei ole kohteliasta kääntää selkää häntä kohti. Yrittäkää siis tehdä tekemiseen niin, että olette esim. sivuttain tai puoliksi pois kääntyneinä. Yleensä salissa ei japanilaisen käytännön mukaisesti juoda, vaan se tapahtuu salin ulkopuolella.
2. Jos Sensei poistuu salista tauon ajaksi, reitin varrella ja ovella olevat tekevät hänelle tilaa ja kääntyvät kohteliaasti Senseitä kohti kumartaen tämän ohittaessa.
3. Heti ovensuussa on sensein sandaalien sijoituspaikka, joten ko. tila tulee jättää tyhjäksi, vaikka se jostain syystä olisi jäänyt järjestäjiltä erikseen merkitsemättä.

LOPETUS

1. Lopetukseen pätevät edellä aloitukseen ja taukokäyttäytymiseen annetut ohjeet.
2. Miekka öljytään ja sageo sidotaan seizassa.
3. Hakamaa ei oteta pois, ennenkuin opettajat ovat poistuneet salista.
4. Kun harjoitus on päättynyt ja Senseit laittaneet miekkansa pussiin ja ovat astumassa ulos salista, kaikki istuvat seizaan ja kumartavat heidän suuntaansa.

SENSEIN KOHTAAMINEN SALIN ULKOPUOLELLA

1. Kun Sensei kohdataan **aamulla** ensimmäistä kertaa, kumarretaan ja toivotetaan "Ohayo gozaimasu" eli hyvää huomenta. Jos japaninkieliset sanat eivät muistu mieleen, hyvän huomenen voi toivottaa millä kielellä hyvänsä.
2. Jos etenette kohti **samaa ovea**, tulee harjoittelijan hidastaa vauhtia ja odottaa, että Sensei saattueineen ehtii mennä edellä. Ei pidä liimautua Sensein ryhmän hännille.

RUOKAILUT JA JUHLAT

1. Sensei asettuu tietysti aina **kunniapaikalle** (joka hänen katsantokantansa mukaan on ovesta kauimpana olevan pöydän takana keskellä). Hänen ympärilleen (viereen ja eteen) asettuvat tulkki ja vanhimmat oppilaat, eivät kerkeimmät nuorukaiset.
2. Senseitä lähinnä istuvat huolehtivat siitä, ettei Sensein lasi pääse tyhjenemään.
3. Sensei tekee aloitteen skoolaamisessa, joten Senseille ei pidä mennä sitä ehdottamaan. Kahdenkeskinen skoolaaminen on suosionosoitus Senseiltä, ja hän valitsee itse kumppanit siihen.
4. Jos Sensei ehdottaa yhteistä maljaa "**Kampai**", kaikkien on osallistuttava siihen. Ei siis pidä päästää omaa lasia kokonaan tyhjenemään, oli juoma mikä tahansa, koska maljan kohottaminen saattaa yllättää milloin vain. "Kampaihin" ei pidä vastata liian rehvakkaasti, sillä Sensein lasin on maljaa kohotettaessa oltava ylimpänä.
5. Sensei on sosiaalisessa kanssakäymisessä ystävällinen, mutta oppilaiden ei pidä erehtyä liian tuttavalliseksi. On aina muistettava, että **Sensei ei ole kaveri**.
6. Sensein pöydässä istuvien tehtävä on seurustella Sensein kanssa, ja hänen kertomuksiaan tulee kuunnella tarkkaavaisesti eikä keskustella samanaikaisesti naapurin kanssa.
7. Kun **tilaisuus päättyy**, kaikki odottavat seisten, että Sensei poistuu ensimmäiseksi paikalta.